

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-138>

УДК 338.43:334.7(477)

Урба Світлана Іванівна

доктор економічних наук,
завідувач кафедри економіки підприємства,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1778-8845>

Червона Ольга Юрївна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3053-3786>

Svitlana Urba, Olga Chervona

Ivan Franko National University of Lviv

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ
АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ****PRIORITY DIRECTIONS FOR DEVELOPMENT
OF AGRICULTURAL ENTREPRENEURSHIP POTENTIAL IN UKRAINE**

Анотація. Стаття присвячена обґрунтуванню пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємництва в Україні в умовах сучасних економічних викликів та воєнного стану. Проаналізовано поточний стан та динаміку діяльності суб'єктів аграрного бізнесу, виявлено тенденції до скорочення кількості підприємств і зниження їхньої рентабельності. У ході дослідження ідентифіковано системні проблеми аграрної сфери, зокрема сировинну орієнтацію експорту, логістичні обмеження та недостатній рівень інноваційно-технологічного оновлення. Визначено стратегічні напрями, які доцільно розвивати для реалізації потенціалу аграрного підприємництва. Доведено, що впровадження запропонованих заходів дозволить забезпечити перехід до інноваційно орієнтованої моделі господарювання, підвищити додану вартість продукції та конкурентоспроможність аграрного підприємництва.

Ключові слова: підприємництво, аграрне підприємництво, розвиток бізнесу, аграрний сектор, потенціал, аграрна сфера, стратегічний розвиток.

Summary. In the scientific article, the theoretical and practical principles for developing the potential of agricultural entrepreneurship in Ukraine have been comprehensively investigated in the context of global challenges and the consequences of the full-scale military invasion. The relevance of the research is determined by the strategic importance of the agricultural sector in ensuring national food security and forming the state's export potential. It has been identified that despite a significant resource base, the current state of the industry is characterized by systemic structural imbalances, raw material orientation of exports, and a reduction in the number of active business entities. An analysis of the dynamics of agricultural enterprises' functioning during the period of 2020–2024 has been conducted, which allowed for the identification of key stages from stability to adaptation under martial law. It has been established that the sector is dominated by micro and small enterprises (97%), indicating high fragmentation and the necessity for specific institutional support. During the study, focus was placed on identifying factors that inhibit the realization of the industry's potential: from logistical blockages and infrastructure destruction to limited investment resources and land degradation caused by military operations. As a main scientific result, eight priority strategic directions for the development of the potential of agricultural entrepreneurship have been substantiated. Particular attention has been paid to the transformation of logistics through the development of the Danube cluster, the transition to deep processing with high added value, and the large-scale implementation of AgTech innovations. The necessity of stimulating organic production and niche crops has been emphasized as a tool for diversification and increasing the competitiveness of Ukrainian products. It has been proven that the integration of digital tools for monitoring land resources and the implementation of soil restoration programs are fundamental conditions for sustainable development. The proposed measures are aimed at creating a flexible, innovation-oriented model of agricultural business capable of ensuring long-term economic growth and increasing the efficiency of using the natural-resource and human capital of rural areas.

Keywords: entrepreneurship, agrarian entrepreneurship, business development, agricultural sector, potential, agricultural sphere, strategic development.

Постановка проблеми. В умовах чисельних трансформаційних процесів в економіці України, посилення глобальних викликів та впливу воєнних і соціально-економічних криз розвиток потенціалу аграрного підприємництва набуває стратегічного значення. Аграрна сфера традиційно виступає однією з ключових складових національної економіки, забезпечуючи продовольчу безпеку держави, формування експортного потенціалу та зайнятість сільського населення. Водночас ефективність функціонування аграрних підприємств значною мірою залежить від збалансованості виробничо-господарських елементів, рівня інвестиційної привабливості галузі та якості інституційного середовища.

Незважаючи на наявний ресурсний потенціал, сучасний стан аграрного підприємництва характеризується низкою системних проблем, зокрема недостатнім рівнем розвитку інфраструктурно-логістичного забезпечення, обмеженістю доступу до інвестиційних ресурсів, недосконалістю регулювання земельних відносин та неефективністю використання трудового потенціалу. Крім того, актуальними залишаються питання створення доданої вартості в аграрному секторі, що стримує перехід від сировинної моделі до інноваційно орієнтованого розвитку.

Особливої уваги потребують екологізація виробництва, впровадження принципів раціонального природокористування та охорона земель сільськогосподарського призначення, що є основою довгострокової стійкості аграрного сектору. Вирішення зазначених проблем вимагає комплексного підходу, спрямованого на формування ефективних пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємництва, що забезпечить підвищення конкурентоспроможності галузі, її інвестиційну привабливість та сталий розвиток в умовах сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень та результатів. У наукових працях питання потенціалу аграрних підприємств, його видів і впливу на розвиток економіки активно досліджуються як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, Шевченко А. А., Петренко О. П., Бірагова О. В., Нікіфорчук М. значну увагу приділяють дослідженню виробничого потенціалу аграрних підприємств в умовах невизначеності. Автори акцентують увагу на адаптаційних механізмах функціонування підприємств, висвітлюють роль ресурсного потенціалу як основи інноваційної диверсифікації діяльності аграрних підприємств. Однак недостатньо розкривають питання інтеграції інноваційних підходів до диверсифікації діяльності в системі розвитку потенціалу [7; 8].

Фесіна Ю. Г. та Кравчук П. Я. розглядають теоретичні засади формування креативного потенціалу аграрного підприємництва як чинника іннова-

ційного розвитку. Водночас практичні механізми реалізації креативного потенціалу в українських умовах залишаються недостатньо обґрунтованими [6].

У праці Степаненка С. В. проаналізовано структуру ресурсного потенціалу аграрних підприємств та особливості поєднання його елементів у сучасних умовах. Автор визначає ключові складові та їх взаємозв'язок у процесі виробництва. Разом з тим потребує подальшого дослідження оптимізація структури потенціалу з урахуванням інституційних змін і ринкових викликів [4].

Томашук І. В. та Горобчук Р. О. охарактеризували потенціал аграрного сектору України та визначили перспективи підвищення ефективності його використання, приділяючи значну увагу інвестиційним можливостям і модернізації виробництва [5].

Маренич Т. Г. досліджує підходи до оцінювання економічного потенціалу аграрних підприємств в умовах воєнного стану, визначаючи ключові ризики та обмеження розвитку в кризових умовах. Водночас потребують уточнення стратегічні напрями відновлення та довгострокового розвитку аграрного сектору [2].

Іноземні науковці Sahla Salam та ін. здійснили систематичний огляд розвитку аграрного підприємництва у світовому контексті та визначили ключові тенденції й фактори зростання. Особливу увагу приділено інноваціям, сталому розвитку та підприємницьким компетенціям, однак питання адаптації цих підходів до умов України залишається відкритим [9].

Shimei Yang та ін. дослідили вплив ресурсного забезпечення та підприємницьких компетенцій на ефективність розвитку фермерства в нових умовах. Встановлено важливість доступу до ресурсів і знань для розвитку підприємництва в аграрній сфері. Водночас потребує подальшого вивчення механізм формування інституційного середовища, що сприятиме розвитку аграрного підприємництва в Україні [10].

Незважаючи на значну кількість досліджень, недостатньо опрацьованими залишаються питання комплексного формування пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємства з урахуванням інституційних, інвестиційних, інфраструктурних, екологічних і кадрових аспектів, що зумовлює необхідність подальших наукових розробок у цьому напрямі.

Мета статті полягає в обґрунтуванні пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємства в Україні з урахуванням сучасних економічних викликів та необхідності забезпечення його сталого й ефективного функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна володіє значним потенціалом розвитку аграрного підприємництва, що обумовлено

поєднанням сприятливих природно-кліматичних умов, вигідного географічного та логістичного розташування, високої родючості ґрунтів, а також наявністю потужного людського капіталу сільських територій із сформованими історичними традиціями господарювання. Сукупність зазначених чинників формує об'єктивні передумови для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного аграрного сектору як на національному, так і на глобальному рівнях.

Аналіз поточного стану підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України дає підстави констатувати наявність низки тенденцій і структурних зрушень, що відбуваються в умовах трансформаційних процесів.

Статистичні дослідження показують, що незважаючи на відносно незначну частку суб'єктів аграрного підприємництва у загальній кількості діючих суб'єктів господарювання в Україні (близько 3,3% станом на початок 2024 р.), аграрний сектор залишається ключовим елементом забезпечення продовольчої та національної безпеки держави, а також формує вагомую частину її експортного потенціалу, зберігаючи стратегічне значення навіть в умовах воєнного часу.

Так, у період воєнних дій загальна кількість суб'єктів підприємницької діяльності скоротилася на 11,1% – з 70,8 тис. до 63 тис., що еквівалентно зменшенню на 7843 одиниці. Аналогічна тенденція спостерігається і серед фізичних осіб-підприємців у аграрній сфері, кількість яких зменшилася на той самий відсоток і становила 979 одиниць [1].

Структурний аналіз аграрного підприємництва свідчить про домінування суб'єктів малого та мікропідприємництва, частка яких становить близько 97% від загальної кількості. При цьому

переважну частину формують саме мікропідприємства, на які припадає близько 90%, що вказує на високу фрагментованість та специфіку організації аграрного підприємництва в Україні.

Динаміка показників показує, що у 2020–2021 рр. аграрні підприємства функціонували в умовах відносної стабільності та забезпечували високий рівень ефективності (рис. 1). У 2022 р. відбулося різке погіршення фінансових результатів, що проявилось у зниженні частки прибуткових підприємств та зростанні збитковості їх діяльності. У 2023–2024 рр. простежується поступове відновлення рентабельності та часткова стабілізація діяльності, що свідчить про адаптацію аграрного підприємництва до нових умов функціонування. Водночас зростання частки збиткових підприємств підтверджує збереження високого рівня ризиків у аграрному підприємстві.

Сучасний стан функціонування аграрної сфери свідчить про недостатній рівень реалізації наявного потенціалу. Зокрема, спостерігається неповне використання природно-ресурсних можливостей, диспропорційність розвитку галузевої структури із відносним відставанням тваринництва, низька частка продукції з високою доданою вартістю, а також обмежені темпи розвитку харчової та переробної промисловості. Суттєвою проблемою залишається сировинна орієнтація аграрного експорту, що знижує економічну ефективність та стійкість галузі в умовах глобальної конкуренції. Крім того, недостатньо задіяними є можливості формування горизонтально-вертикальних інтеграційних структур, зокрема аграрних кластерів, а також не повною мірою сформовані інституційні засади ефективного функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення.

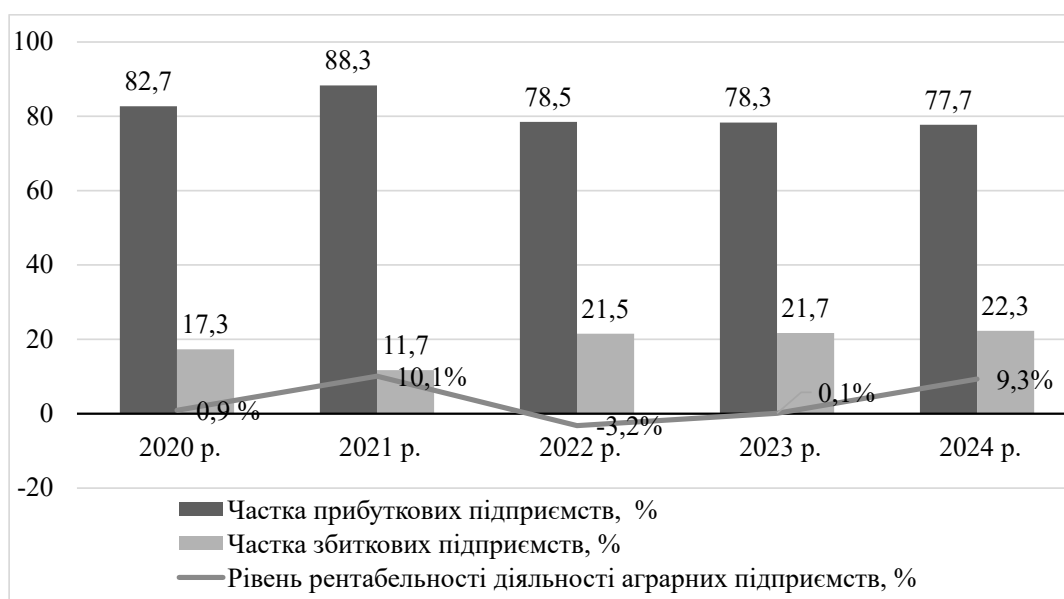

Рисунок 1 – Динаміка результатів діяльності аграрних підприємств України у 2020–2024 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі статистичних даних [1]

Особливої актуальності зазначені проблеми набувають в умовах посилення зовнішніх і внутрішніх викликів, пов'язаних із воєнним станом, макроекономічною нестабільністю та трансформаційними процесами у світовій економіці. Це зумовлює необхідність наукового обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємництва, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів, забезпечення структурної модернізації галузі, нарощення доданої вартості та зміцнення продовольчої й економічної безпеки держави [3].

У цьому контексті особливої актуальності набуває необхідність наукового обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку та ефективної реалізації потенціалу аграрного підприємництва в сучасних умовах. Формування таких напрямів має ґрунтуватися на комплексному врахуванні сукупності взаємопов'язаних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування аграрної сфери.

Насамперед, йдеться про вплив глобалізаційних процесів та тенденцій світового аграрного ринку, що супроводжуються трансформацією торговельних потоків і переорієнтацією експортних можливостей України на ринки країн Європейського Союзу та Азії. У цих умовах особливого значення набуває адаптація національного аграрного виробництва до міжнародних стандартів якості, безпечності продукції та вимог сталого розвитку.

Важливим є також урахування сформованої галузевої спеціалізації аграрного підприємництва, структурних особливостей розподілу виробництва між різними категоріями виробників, а також історично обумовлених традицій господарювання сільського населення. Це дозволяє забезпечити збалансованість розвитку великих агрохолдингів, середніх і малих підприємств та фермерських господарств, підвищуючи темпи аграрного зростання.

Не менш значущим чинником є наявні ресурсні можливості та перспективи структурно-інноваційної і техніко-технологічної модернізації аграрних суб'єктів господарювання. В умовах цифровізації економіки та поширення інноваційних рішень (*precise farming*, автоматизація виробництва, біотехнології) модернізація виступає ключовою передумовою підвищення продуктивності, ресурсоефективності та екологічної збалансованості аграрного виробництва.

Водночас суттєвим викликом залишається загострення екологічних ризиків, пов'язаних із впливом воєнних дій, нераціональним природокористуванням у сільському господарстві, надмірною інтенсифікацією виробництва та орієнтацією виключно на короткострокову максимізацію прибутку. Це обумовлює необхідність переходу

до моделей сталого розвитку аграрного підприємництва, що передбачають дотримання науково обґрунтованих підходів до організації виробничих процесів та збереження природно-ресурсного потенціалу.

Окремої уваги потребує подолання структурно-виробничих і галузевих дисбалансів, які сформувалися в процесі трансформації аграрного сектору, а також удосконалення інституційного середовища його функціонування. Недостатній рівень інституційної зрілості, тінізація виробничо-господарських процесів і поширення практик недобросовісної конкуренції, зокрема рейдерських захоплень, суттєво підвищують ризики ведення бізнесу та стримують інвестиційну активність в аграрному підприємстві.

Таким чином, визначення пріоритетних напрямів розвитку потенціалу аграрного підприємництва повинно базуватися на системному підході, що інтегрує економічні, соціальні, екологічні та інституційні аспекти, забезпечуючи умови для сталого, конкурентоспроможного та інноваційно орієнтованого розвитку аграрного бізнесу України.

В умовах повномасштабної війни аграрний сектор України зазнав суттєвих трансформацій, що обумовлює необхідність формування нової моделі розвитку аграрного підприємництва, орієнтованої на адаптивність, інноваційність, стійкість та реалізацію потенціалу. У цьому контексті ключового значення набуває реалізація комплексу взаємопов'язаних стратегічних напрямів (рис.2).

Першочерговим напрямом є логістична трансформація, що зумовлена руйнуванням традиційної експортної інфраструктури та залежністю від морських портів. Реалізація цього напрямку передбачає розвиток дунайського портового кластеру як альтернативного каналу експорту, модернізацію залізничної інфраструктури з акцентом на інтеграцію до європейської транспортної системи, а також створення логістичних хабів у прикордонних регіонах. Важливим аспектом є залучення інвестицій у розвиток елеваторних і перевалочних потужностей та впровадження цифрових технологій управління логістичними потоками. Це дозволить знизити витрати, мінімізувати ризики та забезпечити стабільність експортних операцій.

Другим стратегічним напрямом є розвиток глибокої переробки та формування доданої вартості, що спрямований на подолання сировинної орієнтації аграрного сектору. Його реалізація передбачає стимулювання створення переробних підприємств, розвиток виробництва продукції з високим рівнем обробки, а також формування кластерних моделей взаємодії між виробниками, переробниками та експортерами. Важливим є запровадження економічних стимулів для підприємств,

Рисунок 2 – Стратегічні напрями розвитку потенціалу аграрного підприємництва України

Джерело: розроблено авторами

що здійснюють переробку, та інтеграція у європейські ланцюги доданої вартості. Це сприятиме підвищенню доходності сектору та зменшенню залежності від цінових коливань на сировину.

Одним з пріоритетних є напрям цифровізації та інноваційного розвитку (AgTech), який покликаний підвищити технологічний рівень аграрного виробництва. Впровадження технологій точного землеробства, використання супутникового моніторингу, безпілотних систем і цифрових платформ дозволяє оптимізувати виробничі процеси та підвищити ефективність використання ресурсів. Додаткового значення набуває підтримка аграрних стартапів і розвиток цифрової інфраструктури агробізнесу. У результаті це забезпечить зростання продуктивності та конкурентоспроможності аграрних підприємств.

Окрему увагу слід приділити розвитку малих фермерських господарств, які відіграють важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки та розвитку сільських територій. Основними інструментами підтримки є розширення доступу до фінансових ресурсів, зокрема через пільгове кредитування, розвиток кооперації та формування коротких ланцюгів постачання. Важливим є також підвищення рівня управлінських і підприємницьких компетенцій фермерів. Реалізація цього напрямку сприятиме структурній диверсифікації аграрного підприємництва та підвищенню його стійкості.

Наступним стратегічним напрямом є диверсифікація експорту, що обумовлена необхідністю

зниження залежності від окремих ринків і товарних груп. Це передбачає розширення географії експорту, зокрема на ринки країн Азії, Африки та Близького Сходу, а також розвиток експорту продукції з високою доданою вартістю та нішевих товарів. Важливим є приведення продукції у відповідність до міжнародних стандартів якості та безпечності, а також формування позитивного іміджу української продукції на світових ринках. Це дозволить підвищити стійкість експортної діяльності та мінімізувати зовнішні ризики.

Важливу роль у розвитку аграрного підприємництва відіграє залучення інвестицій та розвиток фінансових інструментів. У сучасних умовах це потребує створення сприятливого інвестиційного середовища, зокрема через механізми державних гарантій, страхування ризиків і залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій. Доцільним є розвиток альтернативних інструментів фінансування, включаючи аграрні розписки та спеціалізовані інвестиційні фонди. Це сприятиме активізації інвестиційної діяльності та модернізації аграрного сектору.

Не менш значущим є напрям відновлення земель і впровадження сталого землекористування, що зумовлений наслідками бойових дій, зокрема деградацією та мінуванням земель. Реалізація цього напрямку передбачає проведення заходів із розмінування, відновлення родючості ґрунтів і впровадження екологічно орієнтованих технологій землеробства. Використання цифро-

вих інструментів для моніторингу стану земельних ресурсів дозволить забезпечити ефективне управління ними. Це створює передумови для довгострокового збереження продуктивності аграрного сектору.

Завершальним стратегічним напрямом є розвиток органічного та нішевого виробництва, що відкриває нові можливості для підвищення конкурентоспроможності аграрного підприємництва. Його реалізація передбачає підтримку сертифікації органічної продукції, стимулювання виробництва нішевих культур та розширення їх експорту. Важливим є також інтеграція у міжнародні ринки органічної продукції та популяризація відповідного споживання. Це сприятиме зростанню доданої вартості та диверсифікації аграрного виробництва.

Отже, реалізація окреслених стратегічних напрямів забезпечить перехід аграрного підприємництва України до інноваційно-орієнтованої моделі розвитку, підвищить його стійкість до зовнішніх викликів та зміцнить позиції на світових аграрних ринках та забезпечить реалізацію його потенціалу.

Висновки. Потенціал аграрного підприємництва України в умовах воєнного стану зазнає суттєвих трансформаційних змін, які вимагають перегляду традиційних підходів до ведення господарської діяльності. Аналіз статистичних даних

підтверджує стійкість сектору, попри скорочення кількості суб'єктів господарювання та воєнні ризики, що зумовлює стратегічну роль агробізнесу у забезпеченні продовольчої безпеки. Визначено, що ключовим бар'єром ефективного розвитку залишається сировинна орієнтація експорту та недостатній рівень інвестицій у технології глибокої переробки з високою доданою вартістю. Обґрунтовано необхідність логістичної трансформації через розбудову альтернативних експортних шляхів та інтеграцію національної інфраструктури до європейської транспортної системи. Пріоритетним вектором модернізації галузі визначено впровадження інноваційних рішень AgTech та цифрових платформ управління, що дозволяють оптимізувати використання ресурсів у процесі виробництва. Особливу увагу приділено екологізації землеробства та відновленню родючості ґрунтів як фундаментальній умові довгострокової стійкості аграрного сектору. Системна реалізація запропонованих стратегічних напрямів забезпечить формування адаптивної моделі аграрного підприємництва, здатної ефективно функціонувати в умовах глобальної конкуренції та зовнішньої нестабільності. Таким чином, розвиток потенціалу галузі має ґрунтуватися на комплексному поєднанні інвестиційної привабливості, цифрових інновацій та принципів сталого землекористування.

Список використаних джерел:

1. Державна Служба Статистики України. URL: stat.gov.ua (дата звернення 10.04.2026)
2. Маренич Т.Г., Смігунова О.В., Халін С.В., Кальченко М.М. Оцінювання економічного потенціалу аграрних підприємств в умовах воєнного стану. *Регіональна економіка*. № 1. 2025. С. 119-131.
3. Писаренко С. В., Іванько М. В., Грицаєнко М. О. Стратегічне управління розвитком потенціалу аграрного підприємства в умовах адаптаційних змін. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 27. 2019. С. 29-34.
4. Степаненко С.В. Ресурсний потенціал аграрних підприємств: елементи та особливості їх поєднання в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. № 2. 2022.
5. Томашук І.В., Горобчук Р.О. Потенціал аграрного сектора України: перспективи розвитку та можливості підвищення ефективності його використання. *Таврійський науковий вісник*. № 138. 2024. С. 193-201.
6. Фесіна Ю.Г., Кравчук П.Я. Креативний потенціал аграрного підприємництва: теоретичний аспект *Економічні науки. Серія: Регіональна економіка*. 2022. Вип. 19. С. 256-264.
7. Шевченко А. А., Петренко О. П., Бірагова О. В. Виробничий потенціал аграрних підприємств в умовах невизначеності. «Modern Economics», № 41 (2023), 156-162.
8. Шевченко А.А., Петренко О.П., Нікіфорчук, М. Ресурсний потенціал аграрних підприємств як основа інноваційної диверсифікації діяльності. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 1(8), 2025. С. 297–311.
9. Sahla Salam , J. Thilagam , C.Cynthia Fernandez , M. Senthilkumar , C. Karthikeyan , P.P. Murugan Unleashing the future prospects of agricultural entrepreneurship: a systematic literature review. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*. 17 (6). 2025. 1659-1698.
10. Shimei Yang, Song Yu, Lianjun Li Resource acquisition, entrepreneurial competence, and entrepreneurial growth performance of new farmers. *Frontiers in sustainable food systems*. № 9. 2025.

References:

1. Derzhavna Sluzhba Statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. (2026). Available at: <http://www.stat.gov.ua> (in Ukrainian).
2. Marenych T. H., Smihunova O. V., Khalin S. V., Kalchenko M. M. (2025) Otsiniuvannia ekonomichnoho potentsialu ahrarnykh pidpriemstv v umovakh voiennoho stanu [Assessment of the economic potential of agricultural enterprises under martial law]. *Rehionalna ekonomika – Regional Economy*, vol. 1, pp. 119–131. (in Ukrainian)

3. Pysarenko S. V., Ivanko M. V., Hrytsaienko M. O. (2019) Stratehichne upravlinnia rozvytkom potentsialu ahrarnoho pidpriemstva v umovakh adaptatsiinykh zmin [Strategic management of the development of the potential of an agricultural enterprise in conditions of adaptive changes]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 27, pp. 29–34. (in Ukrainian)
4. Stepanenko S. V. (2022) Resursnyi potentsial ahrarnykh pidpriemstv: elementy ta osoblyvosti yikh poiednannia v suchasnykh umovakh [Resource potential of agricultural enterprises: elements and features of their combination in modern conditions]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, vol. 2.
5. Tomashuk I. V., Horobchuk R. O. (2024) Potentsial ahrarnoho sektora Ukrainy: perspektyvy rozvytku ta mozhlyvosti pidvyshchennia efektyvnosti yoho vykorystannia [Potential of the agricultural sector of Ukraine: development prospects and opportunities to improve the efficiency of its use]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk – Taurian Scientific Bulletin*, vol. 138, pp. 193–201. (in Ukrainian)
6. Fesina Yu. H., Kravchuk P. Ya. (2022) Kreatyvnyi potentsial ahrarnoho pidpriemnytstva: teoretychnyi aspekt [Creative potential of agricultural entrepreneurship: theoretical aspect]. *Ekonomichni nauky. Seriya: Rehionalna ekonomika – Economic Sciences. Series: Regional Economy*, vol. 19, pp. 256–264. (in Ukrainian)
7. Shevchenko A. A., Petrenko O. P., Birahova O. V. (2023) Vyrobnychyi potentsial ahrarnykh pidpriemstv v umovakh nevyznachenosti [Production potential of agricultural enterprises under conditions of uncertainty]. *Modern Economics*, vol. 41, pp. 156–162. (in Ukrainian)
8. Shevchenko A. A., Petrenko O. P., Nikiforchuk M. R. (2025) Resursnyi potentsial ahrarnykh pidpriemstv yak osnova innovatsiinoi dyversyfikatsii diialnosti [Resource potential of agricultural enterprises as a basis for innovative diversification of activities]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 1(8), pp. 297–311. (in Ukrainian)
9. Sahla Salam, J. Thilagam, C. Cinthia Fernandez, M. Senthilkumar, C. Karthikeyan, P. P. Murugan (2025). Unleashing the future prospects of agricultural entrepreneurship: a systematic literature review. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*. 17 (6). 1659-1698. (in Ukrainian)
10. Yang Sh., Yu S., Li L. (2025) Resource acquisition, entrepreneurial competence, and entrepreneurial growth performance of new farmers. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, vol. 9. (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 16.04.2026

Дата прийняття статті: 07.05.2026

Дата публікації статті: 25.05.2026